

## Presentació

Des de la dècada de 1960, amb la formulació de la teoria del capital humà, es va iniciar una nova etapa en el pensament dels científics socials sobre les relacions entre educació i treball, però també en la manera de raonar del conjunt dels ciutadans i dels responsables polítics sobre aquesta relació i la importància que tenia. Les idees centrals d'aquesta teoria atorgaven a la relació entre educació i treball un lloc central en el desenvolupament econòmic de les societats i dels individus i atribuïa a l'educació gran part de la responsabilitat en el benestar econòmic, però també en la justícia social. Amb les noves formulacions teòriques sobre la societat i l'economia del coneixement o del capitalisme informacional, aquesta relació s'ha anat fent més forta però més complexa a la vegada. En tot cas, l'anàlisi de les relacions entre educació i treball ha tingut i continua tenint un paper central en la recerca social, tant per als partidaris d'aquestes teories com per als que no hi estan d'acord.

El Grup de Recerca Educació Treball (GRET) va néixer com a col·lectiu estable de recerca a la Universitat Autònoma de Barcelona en el marc institucional de l'Institut de Ciències de l'Educació l'any 1987; posteriorment, es va transferir al Departament de Sociologia, al qual pertanyem la majoria dels investigadors, sempre dins de la UAB. Aquest equip de recerca ha anat definint tres camps principals en la seva activitat investigadora:

1. La relació entre educació i treball en general i des d'una perspectiva comparada.
2. La inserció social i professional dels joves, particularment dels no universitaris.
3. Els canvis en les institucions d'educació superior, el comportament dels actors implicats i la relació que mantenen amb l'entorn.

El GRET ja te més de vint anys. Aquest número monogràfic de la revista PAPERS vol ser un moment de celebració i un moment de reflexió, després dels més de vint anys de treball, sobre la situació actual de la recerca endegada pel GRET en el context de relacions nacionals i internacionals en què es basa la nostra recerca. Com és habitual en les celebracions, hem volgut fer-ho amb alguns dels amics i col·legues que ens han acompanyat en la nostra tasca durant

els últims temps. Malauradament, no hi han pogut ser tots els que voldríem, però sí que constitueixen una bona mostra dels investigadors amb qui hem compartit treballs de recerca i amb qui hem intercanviat i debatut els resultats obtinguts.

Aquest número especial té dos precedents com a monogràfics de PAPERS coordinats pel GRET, que, durant els anys passats, varen constituir una bona ocasió per fer balanços parcials de la nostra tasca investigadora (PAPERS números 79 i 76). L'especificitat d'aquest número, a més del caràcter de celebració que té, és que recull tot el ventall temàtic de les recerques del GRET.

Recapitem sobre els tres camps de recerca del GRET esmentats més amunt. Respecte al camp de recerca sobre la relació entre educació i treball en el marc dels estudis comparats, hi presentem cinc articles, dos de realitzats per membres del GRET i tres per autors estrangers amb qui hem col·laborat. Els dos articles del GRET (Planas, Sala) pretenen fer un balanç sobre les relacions entre educació i treball, tant des del punt de vista teòric, com dels resultats de recerca recents en relació amb Europa; els altres tres articles aborden monogràficament tres aspectes fonamentals de l'anàlisi entre formació i treball: la relació entre problemes teòrics i pràctics (Lassnigg), els canvis en els comportaments educatius dels joves enfront de les incerteses del mercat laboral (Germe) i la relació entre formació al llarg de la vida i cohesió social (Green).

Pel que respecta al segon bloc d'articles, els que fan referència a la inserció social i professional dels joves, en presentem un d'escrit pels membres del GRET que més s'han dedicat a aquesta temàtica (Casal, Merino i García), on es fa un balanç dels marcs teòrics utilitzats en les nostres recerques. Aquest article està acompanyat de dos més que fan aquest balanç des de la perspectiva europea, amb la discussió sobre els itineraris de transició dels joves (Raffe, Pagnossin i Armi). I també hi hem volgut incorporar una visió des del sud (Dávila i Ghiardo), en aquest cas, de l'Amèrica del Sud, per veure les diferències però també les similituds de les anàlisis sobre la inserció sociolaboral dels joves en un context no europeu. D'alguna forma, aquests articles representen una continuació del monogràfic de PAPERS número 79 (2006) que vam coordinar sobre «Materials de sociologia de la joventut», on vam aplegar nombrosos articles sobre la inserció social dels joves des de diferents perspectives teòriques i metodològiques.

Pel que fa al tercer bloc d'articles, s'orienten cap a l'estudi de la universitat com a organització i a la gestió de les reformes que s'hi han produït durant els darrers anys (Troiano, Masjuan i Elias), com també cap al comportament i les percepcions dels actors principals (CEGES-LMPF; Elias) en el procés d'incorporació de les universitats a l'Espai Europeu d'Educació Superior (Harris). Aquests articles representen una continuació del monogràfic de PAPERS número 76 (2005) que vam coordinar sobre «Els estudiants universitaris», on vam aplegar nombrosos articles sobre els processos d'aprenentatge, les característiques i les motivacions dels estudiants i dels graduats universitaris en el context d'inici d'aplicació del «procés de Bolonya».